

๘. โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ

๑) หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้วางเป้าหมายในการพัฒนาประเทศไทยให้มีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการแข่งขันสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ยกกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน การทำธุรกิจ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานราชการที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้การดำเนินการของภาครัฐบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และด้วยเหตุที่ผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจด้านการค้าระหว่างประเทศจำเป็นต้องแข่งขันในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก กรมศุลกากรจึงมีบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitation) และการให้บริการทางศุลกากรที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ได้มาตรฐานโลก แต่ขณะเดียวกันกรมศุลกากรก็จำเป็นต้องมีระบบการควบคุมทางศุลกากร (Customs Control) ที่มีประสิทธิภาพด้วย ทั้งนี้เพื่อสร้างความถูกต้อง เป็นธรรม และโปร่งใสในการจัดเก็บภาษีอากร รวมถึงสร้างความสมดุลระหว่างการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการตรวจสอบ

ประเทศไทยได้ยื่นภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายหรือสอดคล้องกัน หรือ Revised Kyoto Convention อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยเป็นภาคีสมาชิกอันดับที่ ๑๐๐ และเมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอย่างเป็นทางการแล้วจะต้องนำแนวปฏิบัติตาม Revised Kyoto Convention มาปรับปรุงพิธีการศุลกากร ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานการให้บริการศุลกากร และอำนวยความสะดวกทางการค้าให้ผู้ประกอบการรวมถึงคู่ค้าของไทยเพื่อให้เท่าเทียมกับมาตรฐานสากลมากขึ้น อันจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า ดึงดูดการลงทุนเข้ามาในประเทศ และทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้ประกอบการของไทยยังจะได้ประโยชน์ในการลดต้นทุนทางธุรกรรม ทั้งทางด้านค่าใช้จ่ายและเวลาอีกด้วย

สิ่งที่กรมศุลกากรควรดำเนินการเพื่อการสร้างสมดุลระหว่างการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการตรวจสอบ และสอดคล้องกับ Revised Kyoto Convention คือ

- ๑) ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ โดยลดหรือละเว้นกระบวนการขั้นตอนทางศุลกากรที่เกินความจำเป็น ยุ่งยาก ลำบาก และไม่มีประสิทธิภาพ
- ๒) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคทางการค้า
- ๓) สร้างมาตรฐานความโปร่งใสในกระบวนการทางศุลกากร และลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่
- ๔) พัฒนาสมรรถนะบุคลากรสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจสินค้า
- ๕) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- ๖) ใช้เทคนิคในการจัดการความเสี่ยงเพื่อสร้างระบบควบคุมและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ
- ๗) ปรับโครงสร้างทางศุลกากรโดยใช้การอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นเครื่องมือ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรมศุลกากรได้ดำเนินโครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ โดยมีวัตถุประสงค์ปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าขาเข้าทุกหน่วยงาน จัดเก็บซึ่งหน่วยงานจัดเก็บรายได้หลักของกรมศุลกากรทั้ง ๕ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าลาดกระบัง และ

สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ได้ดำเนินการแล้ว และสำหรับสำนักงานศุลกากรภูมิภาค มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในด้านศุลกากรอรัญประเทศ ด้านศุลกากรหนองคาย ด้านศุลกากรเชียงของ และด้านศุลกากรปางดงเบซาร์ ดังนั้น เพื่อให้การปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ ดำเนินไปอย่างเป็นรูปธรรมทุกหน่วยจัดเก็บ จึงต้องดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

อนึ่ง ในการดำเนินโครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยฯ ดังกล่าว มีหน่วยงานที่เข้ารับการประเมินผลการดำเนินการโดยกระทรวงการคลังตามโครงการหน่วยงานนำร่อง “กระทรวงการคลัง : คุณธรรม โปร่งใส ไร้ทุจริต” ได้แก่ สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ด้านศุลกากรอรัญประเทศ ด้านศุลกากรหนองคาย ด้านศุลกากรเชียงของ และด้านศุลกากรปางดงเบซาร์

๒) วัตถุประสงค์

- ๒.๑) เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้ทันสมัยสอดคล้องกับ Revised Kyoto Convention
- ๒.๒) เพื่อสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจปล่อยสินค้าขาเข้า และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
- ๒.๓) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและลดต้นทุนของผู้ประกอบการ
- ๒.๔) เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจสินค้า
- ๒.๕) เพื่อพัฒนาระบบควบคุมและตรวจสอบทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน
- ๒.๖) เพื่อยกระดับการยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคประชาสังคมในด้านความโปร่งใสในการให้บริการศุลกากร

๓) ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

๔) งบประมาณ

เงินทุนสนับสนุนภารกิจของกรมศุลกากร (ตามภารกิจที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ)

๕) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๕.๑) มีกระบวนการศุลกากรที่ทันสมัยสอดคล้องกับ Revised Kyoto Convention
- ๕.๒) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสินค้า มีมาตรฐานการปฏิบัติงาน และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
- ๕.๓) เพิ่มประสิทธิภาพด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและลดต้นทุนของผู้ประกอบการ
- ๕.๔) มีระบบควบคุมและตรวจสอบทางศุลกากรที่มีประสิทธิภาพ
- ๕.๕) เพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีของกรมศุลกากรด้านความโปร่งใสในการให้บริการศุลกากร

๖) ผลกระทบทางลบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

- ไม่มี -

แผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

- ชื่อแผนงาน/โครงการ** : โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ
- ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ** : คณะกรรมการกำกับโครงการการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้าขาเข้า
- ยุทธศาสตร์กรมศุลกากร** : ๓. พัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน
- กลยุทธ์** : ๓.๒ พัฒนาการควบคุมทางศุลกากรด้วยการบริหารความเสี่ยง
- วัตถุประสงค์** : ปรับปรุงกระบวนการด้านการตรวจสอบปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
- ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย** : ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ/๕ ระดับ
๑. ปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้าขาเข้าทุกหน่วยงานจัดเก็บรายได้
 ๒. แก้ไขประมวลระเบียบปฏิบัติ/คำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้าขาเข้า
 ๓. สรุปผลการดำเนินงานเสนอกรมฯ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	หน่วยงาน ที่ดำเนิน กิจกรรม	ระยะเวลาที่ใช้												งบประมาณ (ล้านบาท)
		ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑												
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. ประชุมคณะกรรมการกำกับโครงการการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับโครงการฯ เพื่อเสนอกรมฯ	คณะกรรมการกำกับโครงการฯ และหัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานจัดเก็บรายได้													
๒. แก้ไขประมวลระเบียบปฏิบัติ /คำสั่งฯ ที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับรูปแบบการตรวจสินค้าแบบเป็นทีม	คณะกรรมการกำกับโครงการฯ และหัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานจัดเก็บรายได้													

กิจกรรม	หน่วยงาน ที่ดำเนิน กิจกรรม	ระยะเวลาที่ใช้											งบประมาณ (ล้านบาท)	
		ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑												
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๓. พัฒนารูปแบบการสั่งการตรวจ การบันทึกข้อมูลการตรวจ และอื่น ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ ให้สอดคล้องกับรูปแบบการตรวจสินค้าแบบเป็นทีม	คณะกรรมการ กำกับโครงการฯ/ หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานจัดเก็บ รายได้ และ สทส.													
๔. จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการตรวจสินค้าทางกายภาพ โดยใช้ งบประมาณจากค่าธรรมเนียม	คณะกรรมการ กำกับโครงการฯ/ หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานจัดเก็บ รายได้ และ สบก.													
๖. ประเมินผลโครงการ และสรุปผลการดำเนินงานเสนอกรมฯ	คณะกรรมการ กำกับโครงการฯ													

